

تشکیل پرونده برای احتکار برنج

در قضیه برنج وارداتی ظاهراً تخلفاتی صورت گرفته است که سازمان تعزیرات در این رابطه نیز ورود داشته است بر همین اساس، تاکید دارم که پرونده مربوطه در این حوزه نیز به سرعت و دقت، منتهی به صدور رأی شود. به گزارش ایسنا حجت‌الاسلام غلامحسین محسنی اژه‌ای، رئیس قوه قضائیه با اشاره به لزوم مقابله با گرانی‌های غیرمتعارف گفت: قابل کتمان نیست که ممکن است به واسطه تحریم‌ها یا کم‌آبی‌ها و یا سایر علل، در برخی از اقلام، گرانی رخ دهد، اما برخی از گرانی‌ها، حقیقتاً غیرمتعارف است. در قضیه گران شدن غیرمتعارف برنج، من با وزیر جهاد کشاورزی صحبت کردم و موضوع برخی گزارش‌های واصله ناظر بر احتکار قابل توجه برنج توسط یک شرکت را مطرح کردم. او افزود: وزیر مربوطه، به سرعت موضوع را رسیدگی کرد و اعلام داشت که همان شرکت مدنظر، مقدار معتناهی از برنج ایرانی را خریداری کرده و در انبارهایی جدا از سامانه جامع انبارهای کشور، نگهداری کرده و به همین سبب و همچنین به جهت عرضه کالای فاقد قیمت درج‌شده در بازار، برای شرکت مزبور در تعزیرات پرونده تشکیل شده است.

قیمت خودروهای وارداتی قطعی نیست

در مرحله جدید عرضه خودروهای وارداتی، قیمت‌ها قطعی نیست و پس از محاسبه تعرفه، قیمت‌ها ممکن است تا ۵۰ درصد افزایش یابد. به گزارش تسنیم، مهدی تقدسی، رئیس سامانه یکپارچه خودروهای وارداتی، گفت: با وجود رکود نسبی در فضای خرید و فروش، استقبال مناسبی از این مرحله ثبت‌نام خودروهای وارداتی صورت گرفته است. او با تاکید بر اینکه قیمت‌های درج‌شده در سامانه نهایی نیستند، عنوان کرد: قیمت خودروها پس از انجام محاسبات نهایی تعرفه‌ها ممکن است دستخوش تغییراتی شود. این تغییرات بسته به نوع و شرایط واردات خودرو متفاوت خواهد بود و احتمال دارد در مورد برخی خودروها تا ۵۰ درصد افزایش قیمت اعمال شود، در حالی که در خودروهای دیگر، این عدد ممکن است در حدود ۲۰ درصد یا کمتر باشد. تقدسی افزود: اطلاع‌رسانی‌های تکمیلی درباره قیمت نهایی و جزئیات ترخیص خودروها پس از مشخص شدن نرخ نهایی تعرفه‌ها انجام خواهد شد.

نگرانی از کاهش ذخایر آبی تهران

وزارت نیرو در جریان بازدید سرزده رئیس جمهور از وزارت نیرو و مرکز ملی راهبری شبکه برق ایران از افزایش کم‌سابقه مصرف برق، اعمال خاموشی‌های اضطراری و کاهش چشمگیر منابع آبی تهران خبر داد و بر لزوم همراهی مردم در مدیریت مصرف آب و برق تاکید کرد. به گزارش ایلنا، عباس علی‌آبادی با ابراز نگرانی از کاهش ذخایر آبی تهران گفت: در حال حاضر سدهای پنج‌گانه تهران تنها ۲۰ درصد آب دارند و میزان ذخیره آب آن‌ها ۲۶۶ میلیون مترمکعب نسبت به مدت مشابه پارسال کاهش یافته است. او از پیشرفت ۷۰ درصدی پروژه انتقال آب از سد طالقان به تهران خبر داد و افزود: این طرح، ظرفیت انتقال آب را دو برابر خواهد کرد و شرایط تأمین آب شرب تهران و کرج با اجرای کامل این پروژه بهبود خواهد یافت.

عقب‌گرد صنعتی قدرت منطقه

بررسی اقتصاد تولیدی ایران در سال افق سند چشم‌انداز ۲۰ ساله کشور

عکس: ایرنا

که در بلندمدت می‌تواند برای اقتصاد ایران از منظر نبود رقابت‌پذیری هزینه‌های بالایی داشته باشد.

یکی از ارکان شاخص جهانی نوآوری، رکن جذب دانش است که براساس آن یکی از راه‌های جذب دانش، انتقال فناوری است. تجربیات نیزنشان می‌دهد انتقال فناوری از طریق ماشین‌آلات و تجهیزات و مدرن که قابلیت تولید محصولات با تجهیزات جدیدتر و مدرن که قابلیت تولید محصولات با فناوری بالا توسط آنها ممکن باشد، همواره یکی از مهمترین مسیرهای انتقال فناوری بوده است. از سال ۱۳۹۰ به بعد روند خرید اموال سرمایه‌ای خارجی در بخش صنعت ایران نزولی شده است. اگرچه در سال‌های دهه ۱۳۹۰ شاهد افزایش اندکی در این متغیر هستیم اما در مجموع کاهش خریدهای سرمایه‌ای خارجی در بخش صنعت به وضوح در دهه ۱۳۹۰ کمتر از یک دهه قبل از آن بوده است. کاهش نقش و جایگاه صنایع با فناوری متوسط و بالاتر در بخش صنعت به معنای کاهش رقابت‌پذیری یکی از شاخص‌هایی است که یونیدو (UNIDO) برای ارزیابی توان رقابت و عملکرد صنعتی بخش صنعت خواهد بود. در این شاخص با بهره‌گیری مجموعه‌ای از سنجش‌های مرتبط، توان تولید و صادرات کالاها صنعتی یک اقتصاد مورد ارزیابی قرار گرفته و با سایر کشورها مقایسه می‌شود. این شاخص، ظرفیت کشورها را برای حضور در بازارهای داخلی و بین‌المللی و فعالیت‌های با ارزش افزوده بالا و دارای فناوری برتر نشان می‌دهد. قدرت هر کشور در زمینه رقابت صنعتی با سایر کشورها در حوزه تولیدات صنعتی با عددی بین صفر تا یک اندازه‌گیری می‌شود. هرچه این رقم به عدد یک نزدیک‌تر باشد نشانگر قدرت بیشتر آن کشور در عملکرد رقابت صنعتی است. اندازه شاخص عملکرد رقابت صنعتی ایران همزمان با شروع بحران مالی غرب در سال ۲۰۰۹ به شدت افزایش یافته است و از رتبه ۷۳ در سال ۲۰۰۸ به رتبه ۵۶ در سال ۲۰۰۹ رسیده است. در ادامه با تشدید تحریم‌های غرب از سال ۲۰۰۹ تا ۲۰۱۲ افت پیدا کرده و در سال‌های بعد به دلیل ایجاد بهبود فضای پس‌سازجام و کم‌رنگ روند شاخص رقابت‌پذیری صنعتی ایران کاهش یافته و فشارهای تحریمی تا حدودی بهبود یافته است، اما بعد از آن از سال ۲۰۱۸ به بعد مجدداً تفاوت معناداری یافته است. هرچند باید به این نکته تاکید کرد که با وجود بهبود شاخص رقابت‌پذیری صنعتی در برخی از سال‌های دهه‌های گذشته، اما در مجموع رتبه ایران در این شاخص طی این سه دهه کاملاً روندی نزولی داشته است و این امر فقط به علت آثار تحریم نیست، بلکه سیاست‌های نامناسب صنعتی نیز نقش پررنگی در ایجاد این وضعیت داشته است.

▼ سهم اندک در تجارت جهان

یکی از شاخص‌هایی که نشانگر میزان رقابت‌پذیری صنعتی کشورهاست، شاخص اثر کشور بر روی تجارت صنعتی جهان است. این شاخص بیانگر اثر کشور ایران در تجارت صنعتی جهان بوده و رقابت نسبی ایران نسبت به کشورهای دیگر در بازارهای بین‌المللی را نشان می‌دهد. بر اساس این شاخص، در کلیه سال‌های مورد بررسی نقش ایران در تجارت صنعتی جهان اندک بوده است، زیرا ارزش شاخص در سال ۲۰۱۷ در اوج بوده و بعد روند مستمر نزولی

خود نشان می‌دهد. فقدان ثبات اقتصادی در بخش صنعت و تحولات اقتصاد کلان کشور، فضای نامناسبی را برای صنایع کشور ایجاد کرده است که سبب شده اولویت‌های کارآفرینان و صاحبان صنایع بیش از اینکه نوآوری، توسعه فعالیت‌ها و افزایش توان رقابت باشد، بیشتر معطوف به حفظ عملکرد موجود بنگاه باشد. باین حال، با توجه به پتانسیل‌های اقتصاد ایران، سیاست‌گذاری‌های مناسب می‌تواند تا حدی این روند را اصلاح کند.

▼ وضعیت نامناسب بنگاه‌های فناورانه

فعالیت‌های تحقیق و توسعه یکی از راه‌های توانمندسازی فناورانه بنگاه‌ها و صنایع است. در این حوزه وضعیت اقتصاد ایران در مقایسه با متوسط جهانی چندان مناسب نیست. در این بخش این موضوع در سطح کل بخش صنعت بررسی می‌شود. بدین منظور نسبت هزینه‌های تحقیقات و آزمایشگاه به ارزش افزوده بنگاه‌ها به عنوان شاخصی از میزان فعالیت‌های تحقیق و توسعه در این بخش بررسی شده است. برخلاف روند هموار افزایش سهم شاغلان باسوادتر به بخش صنعت، نسبت هزینه‌های تحقیقات و آزمایشگاه به ارزش افزوده کارگاه‌های صنعتی ۱۰ نفرکارکن و بیشتر نه تنها از نظر اندازه در قیاس با ارزش افزوده بنگاه‌ها ناچیز است و در بالاترین رقم نسبت هزینه‌های تحقیقات و آزمایشگاه حتی به ۰/۳ درصد ارزش افزوده نیز نمی‌رسد که در مقایسه با متوسط اقتصاد ایران با ۰/۵ درصد نزولی مواجه شده است. البته در بین صنایع مختلف از این منظر تفاوت معناداری با درصد متفاوتی قرار دارد. به عنوان مثال، در صنایع تولید دارو و مواد دارویی بیش از ۱/۱ درصد ارزش افزوده صرف تحقیقات می‌شود. همچنین صنایع تولید وسایل نقلیه موتوری و صنایع مواد غذایی و آشامیدنی نسبت به متوسط بخش صنعت وضعیت بهتری از این منظر دارند، اما در مجموع حتی این صنایع نیز در قیاس با متوسط جهانی این شاخص که بیش از ۲ درصد است وضعیت مناسبی ندارند. اگرچه ممکن است هزینه‌های تحقیقات و آزمایشگاه تخمین دقیقی از سرمایه‌گذاری بنگاه‌ها در تحقیق و توسعه نباشند، اما به هر حال تنها آمار در دسترس هستند و روند آنها می‌تواند برای بررسی وضعیت کلی بخش صنعت از این منظر مورد توجه قرار گیرد. در هر حال، می‌توان گفت که در بخش صنعت سرمایه‌گذاری کافی برای انباشت دانش صورت نمی‌گیرد و این خود یکی از موانع رشد بخش صنعت کشور است.

▼ وضعیت نامناسب شاخص نوآوری

براساس شاخص جهانی نوآوری در سال ۲۰۲۴ ایران با امتیاز ۹/۲۸ رتبه ۶۴ را در میان ۱۳۳ کشور دارد که جایگاه چندان مناسبی با توجه به پتانسیل‌ها و توانمندی‌هایش نیست. وضعیت ایران از منظر کیفیت نهادها رتبه ۱۳۳ و کیفیت زیرساخت‌ها رتبه ۹۵ و پیچیدگی کسب‌وکار بسیار نامناسب است که نشان می‌دهد نهادها و زیرساخت‌ها در ایران در جهت حمایت از نوآوری تطبیق کافی ندارند. همچنین پیچیدگی کسب‌وکار رتبه ۱۱۰ دارد که بسیار پایین است و نشان می‌دهد کسب‌وکارها در ایران چندان پیچیدگی ندارند، لذا نوآوری در آنها نقش و جایگاه مناسبی ندارد. در مجموع ورودی‌های نوآوری در ایران وضعیت مناسبی ندارد

**براساس شاخص
جهانی نوآوری در
سال ۲۰۲۴ ایران
با امتیاز ۹/۲۸ رتبه
۶۴ را در میان
۱۳۳ کشور دارد
که جایگاه چندان
مناسبی با توجه
به پتانسیل‌ها و
توانمندی‌هایش
نیست. وضعیت
ایران از منظر کیفیت
نهادها رتبه ۱۳۳ و
کیفیت زیرساخت‌ها
رتبه ۹۵ و پیچیدگی
کسب‌وکار بسیار
نامناسب است**

▼ عقب‌گرد صنعت در دهه ۹۰

براساس تحقیق جامعی که مرکز پژوهش‌های مجلس انجام داده اقتصاد صنعتی ایران اگرچه تا اوایل دهه ۹۰ رو به جلو حرکت می‌کرد اما عقب‌گرد شدید یک دهه گذشته، این بخش را به پایین‌ترین سطوح ارزش آفرینی رسانده است. بررسی تحولات شاخص‌های مختلف نوآوری، پیچیدگی و رقابت‌پذیری در بخش صنعت در ایران نشان می‌دهد روند صعودی اغلب این شاخص‌ها تا سال‌های پایانی دهه ۱۳۸۰ ادامه داشته و اقتصاد ایران به صورت کلی و بخش صنعت به صورت عمومی در حال حرکت به سمت پیچیده‌تر شدن و استفاده بیشتر از فناوری بوده است. باین حال از سال‌های ابتدایی دهه ۱۳۹۰ شمسی که از یکسو با شروع تحریم‌های اقتصادی و ازسوی دیگر با خلأ وجود و اجرای سیاست‌های مناسب توسعه صنعتی، روند ارتقای فناورانه در بخش صنعت متوقف شده و اقتصاد ایران در وضعیتی کمابیش ثابت باقی مانده و حتی در برخی از شاخص‌ها حرکتی رو به عقب از